

vena svéprávnosti. Podpůrce osoby svéprávnosti již zbavené má podle § 4 (3) práva a povinnosti poručníka a totéž platí o prozatímním podpůrci (§ 9). Již z tohoto postavení podpůrce (prozatímního i konečně ustanoveného), plyne, že nemůže a nesmí podnikati nic, co by se přičilo zájmům chráněncovým. Byl-li tedy návrh na zbavení svéprávnosti zamítnut, nebo v řízení z úřadu vysloveno, že není příčiny ke zbavení svéprávnosti, nebo zbavení svéprávnosti bylo zrušeno, nelze zásadně přiznati podpůrci (prozatímnímu) právo k rekursu, poněvadž by tím jednal proti zájmům chráněncovým, proti povinnosti zákonem mu uložené, leda, že by dokazoval, že práva a zájmy chráněncovy vyžadují toho, by byl nebo zůstal zbaven svéprávnosti. Na tom nic nemění ustanovení §§ 49, 55 ř. o zb. svépr., podle nichž se přiznává právo k rekursu podpůrci bez výhrady, neboť zákonodárce mohl míti na mysli jen případy, v nichž učiněno rozhodnutí nepříznivé osobě zbavené svéprávnosti a nemohl rozumně pomýšleti na případy, ve kterých bylo rozhodnuto ve prospěch této osoby, ježto by se to přičilo všem zásadám právním. Totéž plyne z ustanovení § 37/6 zákona čís. 100/31, vždyť podpůrce není účastníkem řízení, neboť není a nemůže ve svých právech přímo býti dotčen a nemůže uplatňovati právní zájem (vlastní), by soud učinil rozhodnutí v neprospěch chráněncův. Podpůrce nemá ani vlastních práv ani vlastních zájmů, vždy hájí a chrání práva a zájmy odvozené, chráněncovy a bylo by protismyslné a protizákonné, kdyby směl podnikati něco, čím by tato práva a tyto zájmy mohly býti ohroženy nebo porušeny. Tím by bylo opatření miněné jako opatření ochranné ve prospěch osoby, která má býti zbavena svéprávnosti, zvráceno v pravý opak, v opatření na škodu dotčené osoby. Poněvadž v případě, o nějž jde, prozatímní podpůrce nedoličuje, že práva a zájmy Jana S-a vyžadují, by zůstal zbaven svéprávnosti, není tu výjimečného případu, o němž byla řeč, nýbrž domáhá se obnovení usnesení prvního soudu v zájmu okolí a úřadů, kterýchžto zájmů hájiti oprávněn není, bylo odmítnouti jeho rekurs. Ostatně navrhl prozatímní podpůrce při ústním jednání o odporu Jana S-a sám, by usnesení prvního soudu, jímž byl Jan S. částečně zbaven svéprávnosti, bylo zrušeno, poukazuje při tom též k tomu, že není nebezpečí, že by mohl Jan S. ohrožovati jiné osoby, návrhu tomu bylo vyhověno a prozatímní podpůrce také již z toho důvodu není oprávněn si stěžovati do usnesení soudu odporového rozhodnuvšího podle jeho návrhu.

Čís. 11952.

Žalobě o vyúčtování zisku k vůli výpočtu smluvního nároku na podíl na zisku (na tantiemu) ve smyslu § 14 zákona o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák., nelze vyhověti, je-li nárok na tantiemu již promlčen (§ 1486 čís. 5 obč. zák.).

(Rozh. ze dne 6. října 1932, Rv I 836/31.)

Žalobce byl ředitelem továrny žalované firmy. Žalobou, zadanou na soudě dne 28. července 1929, domáhal se žalobce na žalované, by byla

uznána povinnou zaplatiti žalobci tantiemu za rok 1924 a udati mu počet všech exportních obchodů uzavřených v roce 1924. Oba nižší soudy žalobu zamítly.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalobce napadá rozsudek odvolacího soudu jen potud, pokud byla zamítnuta žalobní žádost, by žalovaná strana byla uznána povinnou udati počet všech exportních obchodů uzavřených v roce 1924. Dovolání, opřené jen o dovolací důvod podle § 503 čís. 4 c. ř. s. není oprávněno. Jde o žalobcův nárok na vyúčtování zisku za účelem výpočtu jeho smluvního nároku na podíl na zisku (na tantiemu) ve smyslu § 14 zákona o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák. Odvolací soud — stejně jako prvý soud — zamítl žalobní žádost o vyúčtování z důvodu, že nárok na vyúčtování jest promlčen podle § 1486 čís. 5 obč. zák. Dovolatel naproti tomu dovozuje, že se ustanovení § 1486 čís. 5 obč. zák. vztahuje jen na pohledávky zaměstnanců, pokud se týče platů a náhrady výloh ze služebních smluv, nikoliv též na nárok na vyúčtování podle § 14 zákona o obchodních pomocnících, kterýžto nárok nelze považovati za pohledávku. V tom jest sice dovolateli přisvědčiti, ale přes to nelze dovolání přiznati úspěch, neboť zamítnutí uvedeného žalobního nároku bylo vysloveno právem, jak vyplýne z těchto úvah: Vyúčtování podle § 14 zákona o obchodních pomocnících jest — jakž plyne nepochybně již z doslovu tohoto zákonného ustanovení — jen pomůckou, kterou má býti zjednán základ pro příští uplatnění zaměstnancova nároku na výplatu ujednaného podílu na zisku. Žalobce též uvedl již v žalobě, že se domáhá vyúčtování exportních obchodů za rok 1924 proto, by mohl zjistiti výši svého nároku na smluvenou 1% tantiemu. Nižší soudy dovodily správně, že žalobcův nárok na 1% tantiemu z obchodů uzavřených v roce 1924 by byl podle § 1486 čís. 5 obč. zák. již promlčen, ježto uplynula tříletá doba promlčecí. Zanikl-li však promlčením nárok na výplatu podílu na zisku, pozbyl tím podkladu i nárok na vyúčtování zisku, neboť jeho uplatňování neslouží již skutečné potřebě, nesleduje se jím samostatný rozumný účel a jde tudíž jen o zbytečné vedení bezúčelného sporu, k čemuž soud nemůže podati pomocnou ruku. Z toho plyne důsledek, že promlčením žalobcova nároku na výplatu podílu na zisku pozbylo hospodářského významu i jeho právo na vyúčtování, které by mu jinak příslušelo podle § 14 zákona o obchodních pomocnících.

Čís. 11953.

Na obci na Moravě nelze se domáhati pořadem práva náhrady škody ze záplavy za lijáku, ježto prý obec měla nedostatečnou obecní kanalizaci, nedávala čistiti stoky a v ulici nebylo vůbec strouhy k odvádění vody.

(Rozh. ze dne 6. října 1932, R II 333/32.)